ΕΤΟΣ Η' — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 24 Ἀπριλίου 1894 — Ἀριθ. 349

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
34 Ὁδὸς Φιλελλήνων 34
Ἀπέναντι Ἀγγλ. Ἐκκλησίας

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα ἢ δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπωφελεῖς νεωτερισμοί. (Ἀπάντησις πρὸς τὸν *Φαίακα*). — Σύγχρονοι Ἕλληνες ποιηταὶ (ὑπὸ κ. Εὐφρασίας Κετσέα). — Μελέτη ἐπὶ τῶν Γυναικείων Δικαιωμάτων (ὑπὸ Παρνασίδος).—Ἐκδρομὴ εἰς Ὀλυμπίαν.—Ποικίλα. Ἐπιφυλλίς.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

ΕΠΩΦΕΛΕΙΣ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

(Ἀπάντησις πρὸς τὸν Φαίακα τῆς «Ἑστίας»).

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 φύλλον τῆς ἀξιολόγου συναδέλφου «Ἑστίας» ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἐπιβλαβεῖς Νεωτερισμοὶ* ἄρθρον, ἐπικρίνον τὴν ὑπὸ τῆς πολιτείας παροχὴν εἰς τὰς Ἑλληνίδας καλλιτεχνικῆς μορφώσεως.

Ἡ πολιτεία δὲν ἔχει βεβαίως ἀνάγκην συνηγόρου διὰ τὴν ὡραίαν αὐτὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν πρᾶξιν της, ἀλλ' οὔτε αὐτόκλητος θὰ ἀπήντων ἐγὼ εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρθρογράφον τῆς «Ἑστίας» *Φαίακα*, ἐὰν δὲν ἐλάμβανεν ὡς ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς πολεμικῆς του περικοπάς τινας ἰδικῆς μου μελέτης, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 343 φύλλον τῆς *Ἐφημ. τῶν Κυριῶν*.

Πρὶν ἢ προβῶ εἰς ἀνασκευὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Φαίακος, θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ βεβαίως, νὰ τὸν ἐρωτήσω: ποῦ κατ' αὐτὸν ἀρχίζει καὶ ποῦ τελειόνει ἡ πρὸς τὰς κυρίας ὀφειλομένη στοιχειώδης ἀβρότης; Εἰς λόγους καὶ πομπώδεις φράσεις μόνον ἢ εἰς σεβασμὸν τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς δικαίας καὶ λογικῆς συζητήσεως;

Ἐάν, ὡς θέλω νὰ πιστεύσω, ἐννοῇ τὴν ἀβρότητα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ της ὡραίαν σημασίαν, διατί στρεβλόνει τὴν ἀλήθειαν, τροποποιεῖ φράσεις μου, μοὶ ἀποδίδει μομφὴν διὰ πρᾶγμα, ὅπερ οὔτε διενοήθην, οὔτε ἔγραψα; Καὶ δὲν ἀρκεῖται εἰς τοῦτο. Ὅλην τὴν κατὰ τῆς καλλιτεχνικῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς πολεμικήν του στηρίζει ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ἀνακριβειῶν του τούτων, καὶ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά του ἀντλεῖ ἐκ φράσεως, ἣν διεσκεύασεν ὡς ἤθελε καὶ ἤν, ὡς μὴ ὤφειλε, μοὶ ἀποδίδει.

Θὰ ἤθελον νὰ πιστεύσω ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἢ ἀπροσεξίας ὁ ἀξιότιμος ἀρθρογράφος δὲν ἀντελήφθη ὅτι ὁλόκληρος ἡ γ' § τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον *αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον* ἄρθρου μου ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθὸν τῆς ἐν Ἑλλάδι γυναικείας καλλιτεχνικῆς κινήσεως καὶ ὅτι «**μετεβάλαμεν** τοὺς κοιτῶνας μας εἰς ἐργοστάσια» λέγω καὶ ὄχι *μεταβάλωμεν*.

Καὶ βεβαίως οὐδεμία ἐκ τῶν κατ' οἶκον μέχρι τοῦδε ἀσχολουμένων εἰς τὴν τέχνην εἶχε καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον, ἀλλ' οὔτε συστηματικῶς εἰργάζοντο αἱ πλεῖσται, ὅπως μὴ συνεχῶς εὑρίσκωνται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναλύωσι τὰς ὑδατοβαφάς των ἐντὸς κυαθίσκων ἢ κυπέλλων.

Καίτοι δὲ πολλαὶ γνωσταὶ ἔγγαμοι κυρίαι ἀσχολοῦνται εἰς τοῦτο, οὐδεμία ἐξ αὐτῶν, ἔχω πεποίθησιν, ἐδέχθη πινάκιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της. Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι σύζυγοι ἀπέμαθον τὰς συνηθείας τῆς παλαιᾶς ἀβρότητος τοῦ νὰ συντρίβωσι τὰς κεφαλὰς τῶν συζύγων των καὶ αἱ καλλιτέχνιδες γυναῖκες ἔχουν τὸ αἴσθημα τῆς τάξεως καὶ τῆς ἁρμονίας τόσον ἀνεπτυγμένον, ὥστε τὸ ἅπαξ εἰς βαφὴν χρησιμοποιηθὲν σκεῦος, νὰ μείνῃ ἀποκλειστικῶς ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς τοῦτο προωρισμένον.

Ὅτι δέ, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὑπάρχει σχολὴ καλλιτεχνικὴ καὶ σοβαρῶς αἱ γυναῖκες ἐπιλαμβάνονται τῆς καλλιτεχνικῆς των μορφώσεως, ἡ κατ' οἶκον ἐργασία μετὰ τῶν λινελαίων καὶ τῶν ὑδατοβαφῶν μεταφέρεται εἰς τὴν σχολήν, τὰ προσωρινὰ ἐφόδια μεταβάλλονται εἰς συστηματικὰ καὶ τὰ κύπελλα εἰς χρωματοπινακίδας τοῦτο μένει ἐκτὸς συζητήσεως. Ὁλόκληρος ἐντεῦθεν ἡ σχετικὴ τοῦ *Φαίακος* εὐφυολόγος, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐνδεικτικὴ ἀνδρικῆς ἀβρότητος, παράγραφος δὲν ἔχει λόγον ὑπάρξεως, ὡς οὐδαμοῦ βασιζομένη.

Ἡ ἀνάπτυξις ἄλλης περικοπῆς μὲ πείθει, ὅτι ὁ Φαίαξ οὐχὶ ἐκ παραδρομῆς, ἀλλ' ἐκ προθέσεως ἐπιτίθεται κατ' ἐμοῦ, ἁπλῶς

ἵνα λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς λ)σμόν μου τοὺς *φοβεροὺς*, ὡς τοὺς ἀποκαλεῖ, *λόγους τοῦ Μεζιὲρ κατὰ τῶν λογίων κυριῶν*, τοὺς ὁποίους καί τοι τὸν ἀναγκάζω νὰ ἀναπολήσῃ, ἔχει ὅμως τὴν ἀβρότητα νὰ μὴ **συμμερίζεται.**

«*Ἡ τέχνη οὕτω εἰς τὸ μέλλον ὄχι μόνον θὰ συμπληροῖ τὴν γυναικείαν ἀγωγὴν καὶ μόρφωσιν, ὡς ὁ ἄριστος καὶ πλουσιώτατος αὐτῆς στολισμός, ἀλλὰ καὶ βιοπαραγωγὸν στάδιον δύναται νὰ ἀποβῇ διὰ τὴν μερίδα ἐκείνην τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἐκ τῆς ἐργασίας των ἐξαρτοῦν τὴν ὕπαρξιν καὶ συντήρησίν των.*»

Ἐδῶ πλέον ὁ Φαίαξ **ἄβροὸς** πάντοτε παρακαλεῖ τοὺς ἀναγνώστας του νὰ μὴ μειδιάσουν, χαρακτηρίζει τὰς γραμμὰς αὐτὰς ὡς προϊόντα μελοδραματικῆς ἐξάρσεως καὶ ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος τοῦ μέχρι τίνος σημείου δέον νὰ χωρῇ ἡ πολιτεικὴ γυναικεία μόρφωσις.

Καὶ ἐν ἐξάρσει ἀληθῶς μελοδραματικῇ ἀπαριθμεῖ τὰ θύματα, ἅτινα ἡ ἐτησία συγκομιδὴ τῶν διδασκαλικῶν διπλωμάτων δημιουργεῖ κατ' ἔτος καὶ ἐν ἀληθεῖ ἀπελπισίᾳ ὑπολογίζει τὰ νέα θύματα τῆς καλλιτεχνικῆς μορφώσεως, ἐπιλέγων ὅτι ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ ζήσουν οἱ παρ' ἡμῖν καλλιτέχναι ἄνδρες, δὲν θὰ δύνανται νὰ ζήσουν καὶ αἱ γυναῖκες.

Ἀλλ' ἡμεῖς γράφουσαι, δὲν περιωρίζομεν τὴν Τέχνην εἰς τὰ στενὰ τυπικὰ αὐτῆς ὅρια, εἰς ἃ μέχρι σήμερον τὴν ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ ἄνδρες. Ἡμεῖς τὴν θέλομεν ἐφηρμοσμένην καὶ κυριώτατον παράγοντα τῆς νηπιαζούσης καὶ μόλις ἀναγεννωμένης παρ' ἡμῖν βιομηχανίας. Καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ ἀμέσως ἑπομένη παράγραφος τοῦ ἄρθρου μας ἐκείνου ἠδύνατο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὑπὸ τοῦ Φαίακος, ἀφοῦ ἀκριβῶς αὐτὴ θὰ τὸν ἐνέπνευσε νὰ γράψῃ περὶ γυναικείων ἐπαγγελμάτων ὅσα ἔγραψεν. Ἰδοὺ αὐτὴ κατὰ λέξιν:

Νομίζομεν μάλιστα ὅτι ἡ Πολυτεχνικὴ σχολὴ ὤφειλεν ἰδίᾳ νὰ ἱδρύσῃ τάξιν τῆς **κοσμητικῆς γραφικῆς** *λεγομένης, ἐξ ἧς αἱ ἀποφοιτῶσαι θὰ ἠδύναντο νὰ ἀσχοληθῶσιν ἰδίᾳ εἰς τὴν μόλις ἀναπτυσσομένην παρ' ἡμῖν βιομηχανίαν τῆς κεραμικῆς, τῆς λεπτουργικῆς, καὶ τῆς ὑφαντικῆς. Οὕτω τὰ ἐξ Εὐρώπης εἰσαγόμενα εἴδη πινακίων, ἀνθοδοχείων καὶ λοιπῶν καλλιτεχνικῶν εἰδῶν μετὰ γραφῶν, θὰ ἀντικαθιστῶντο ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἐνῷ ταυτοχρόνως μεγάλη μερὶς γυναικῶν θα ἐξησφάλιζε στάδιον εὐγενοῦς καὶ ἀξιοπρεποῦς ἐργασίας*».

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀξιότιμος Φαίαξ ἐλάμβανε ὑπ' ὄψει του τὴν παράγραφον ταύτην, δὲν θὰ ἠδύνατο τότε νὰ μᾶς χαρακτηρίσῃ ὡς οἰστρηλάτους. Ἴσως θεωρεῖ τὰ ἄνω ἐπαγγέλματα καὶ εἴδη τῆς βιομηχανίας ἐν ᾗ χρησιμοποιεῖται ἡ γυναικεία γραφικὴ ἀνάξια λόγου δι' ἔθνος τόσον βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένον ὡς τὸ ἰδικόν μας καὶ διὰ τοῦτο παρεῖδε τὰ γραφόμενα μας. Ἴσως θεωρῶν ὡς μόνην σανίδα σωτηρίας διὰ τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα τὴν **ἀροτοδότειραν βελόνην,** ἔκρινεν ἀνάξιον προσοχῆς πᾶν ὅ,τι δὲν σχετίζεται μὲ τὴν μεγάλην ταύτην τῆς γυναικὸς εὐεργέτιδα.

Ἡμεῖς δὲν θὰ ἐτολμῶμεν ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἀντιλήψεως, νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῆς πεποιθήσεως ταύτης τοῦ ἀξιοτίμου ἀρθρογράφου, διότι εἰξεύρομεν τί ἰδέαν ἔχει περὶ τῆς γυναικείας λογικῆς καὶ πῶς εἶναι διατεθειμένος νὰ δέχηται τὰς γυναικείας γνώμας. Τὸν παραπέμπομεν ὅμως πρὸς τὸν γηραιὸν Ἀκαδημαϊκὸν Ἰούλιον Σίμωνα, τὸν σεβαστόν μας φίλον, πρὸς τὸν ὁποῖον φαίνεται τρέφων ἄπειρον ὑπόληψιν.

Εἰς τὸ κατὰ τὸ 1876 ἐκδοθὲν ἔργον του *l'Ouvrière* ἐν σελ. 192 ὁ σοφὸς συγγραφεὺς λέγει: «Ἐντὸς ὀλίγου ὁ ἀριθμὸς τῶν ραπτριῶν θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὰ δύω τρίτα ἕνεκα τῆς γενικεύσεως τῆς ραπτομηχανῆς..... Ἐὰν μέχρι τῆς χθὲς αἱ γυναῖκες ἦσαν αἱ ἀποκλειστικαὶ ράπτριαι, μὲ τοὺς οἰκονομικοὺς νεωτερισμοὺς τῆς ἐποχῆς δὲν ὑπάρχει πλέον τρόπος οὔτε νὰ ράπτουν οὔτε νὰ ὑφαίνουν. Ἡ διττὴ αὕτη γυναικεία βιομηχανία εἶναι ἐντελῶς κατεστραμμένη»... Καὶ ἐν σελ. 248 τοῦ αὐτοῦ ἔργου... «Συνεχὴς καὶ παρατεταμένη ραπτικὴ ἐργασία ἀπειλεῖ τὴν ὅρασιν καὶ τὸ στῆθος. Καὶ ποίαν τύχην δημιουργεῖ διὰ τὴν δυστυχῆ αὐτὴν ὕπαρξιν, τὴν αἰωνίως καθηλωμένην ἐπὶ καθίσματος καὶ ἐπὶ ἔτη καὶ ἔτη βελονίζουσαν; Τῆς δίδει τοὐλάχιστον τὸν ἄρτον της; Αἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐξαντλοῦνται ἵνα κερδίσουν πενῆντα λεπτὰ διὰ ἡμερησίαν δεκάωρον ἐργασίαν». Καὶ ἀποκαλεῖ *αἰματηρὰν* τὴν ἱστορίαν τῆς ραπτικῆς τῶν εἰδῶν, ἅτινα ἀμερίμνως μεταχειριζόμεθα.

Δὲν ἐφαντάζετο δὲ βεβαίως ὁ πρὸ εἰκοσαετίας γράφων ταῦτα ὅτι καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας πόλεις καὶ χωρία τοῦ κόσμου ἡ ραπτομηχανὴ θὰ κατελάμβανεν ἀντὶ ὀλίγων δραχμῶν τὴν θέσιν τῆς ραπτρίας εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν δακτύλων θὰ ἠριθμοῦντο αἱ προνομιοῦχοι, αἱ κατορθώνουσαι νὰ κερδίζωσι τὸν ξηρὸν ἄρτον των μὲ τὴν **ζωοδότειραν** τοῦ Φαίακος βελόνην. Ὡς πρὸς τὴν ἐπίδρασιν δὲ τῆς καλλιτεχνικῶς μορφωμένης γυναικὸς ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐντεῦθεν ἀμυθήτου πλούτου τοῦ λαοῦ τούτου, ἰδοὺ τί λέγει ἄλλος ἀκαδημαϊκός, ὁ Ernest Legouvé:

Ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ Histoire morale des femmes ἐν σελ. 373 ..... *Μόραι αἱ γυναῖκες τῆς Γαλλίας καλλιτέχνιδες καὶ πλήρεις ἐνεργητικότητος καὶ ζωῆς διεφιλονείκησαν βῆμα πρὸς βῆμα τὸ ἔδαφος τοῦτο καὶ ἵνα ἐξασφαλισθῶσιν ἐδημιούργησαν ἐν αὐτῷ δρᾶσιν. Ναί, εἰς τὴν ἐπιγονικὴν ἰδιοφυΐαν των ὀφείλει τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον τὴν ὡραιοτέραν δόξαν του. Ἐὰν ἡ γαλλικὴ χάρις βασιλεύῃ καὶ παρὰ τοῖς ἐχθροῖς μας ἔτι, ἐὰν οἱ βιομήχανοί μας ἀπαντῶσιν μαθητὰς εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ οὐδαμοῦ ἀνταγωνιστάς, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς γυναῖκάς μας.* Καὶ περαίνει λέγων: *δύνανται οἱ ἄλλοι λαοὶ νὰ ὑψῶσιν οὐρανομήκη ἐργοστάσια ὑψηλότερα τῶν ἰδικῶν μας, δύνανται νὰ μᾶς κλέπτωσι τὰς μηχανικάς μας ἐφευρέσεις, δύνανται κ.τ.λ. ἀλλ' εἶναι πρᾶγμα τὸ ὑποῖον οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς ὑπεξαιρέσῃ· ἡ καλλαισθησία..... Δι' αὐτὴν ὁ κόσμος ὅλος μᾶς ἀποτίνει φόρον πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ἐτησίως. Καὶ τίς ἐπέβαλλε τὸν φόρον τοῦτον εἰς τὸν κόσμον; αἱ γυναῖκες ..... Πλέον ἢ μία ἐξ αὐτῶν ἀληθὴς καλλιτέχνις ἐπιγονῆτρια ἤρχισε τὸ στάδιον της ἐκ τῆς καλύβης ἢ τοῦ ὑπερῴου .....*»

Ἐρωτῶμεν τὸν ἀξιότιμον Φαίακα. Ποῦ καὶ πῶς νομίζει ὅτι ἐμορφώθησαν αἱ καλλιτέχνιδες αὗται; Ἀσκούμεναι εἰς τὴν ραπτικήν, ἢ λαμβάνουσαι ἡμιτελῆ μαθήματα ἰχνογραφίας ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις;

Ἐὰν δ' ἡ Γαλλία δὲν ἤνοιγεν εὐρείας τὰς πύλας τῆς τέχνης εἰς τὴν γυναῖκα, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἱδρύσεως καλλιτεχνικῶν σχολῶν, νομίζει ὅτι ἡ καλλαισθησία τῆς γαλλίδος γυναικὸς θὰ ἀνεπτύσσετό ποτε εἰς ὃ περιφανὲς σημεῖον ἀνεπτύχθη; Καὶ ὄχι μόνον τὰς σχολάς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς Ἀκαδημίας τῶν Τεχνῶν της ἡ Γαλλία προσέφερεν ἕδρας εἰς γυναῖκας ἀπὸ δύο καὶ ἐπέκεινα αἰώνων. Εἰς τὴν πρώτην Ἀκαδημίαν τῶν Τεχνῶν τὴν

συσταθεῖσαν ἐν Παρισίοις τὸ 1648 ἐγένοντο δεκταί, καταλαβοῦσαι Ἀκαδημαϊκὰς ἕδρας ὑπὲρ τὰς εἴκοσι μίαν γυναῖκας κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας.

Καὶ ἡμεῖς μετὰ πάροδον τριῶν σχεδὸν αἰώνων, ἡμεῖς αἱ ἀπόγονοι τῶν πρώτων τοῦ κόσμου καλλιτεχνίδων τῆς Ἑρεσίας Λάλας τῆς ἐκ Κορίνθου Κάρας, τῆς διασήμου Τιμαρήτης, τονίζομεν ἱερεμιάδας καὶ χύνομεν δάκρυα εἴκτου καὶ πατριωτικοῦ πόνου, διότι ἐπετράπη καὶ εἰς τὴν Ἑλληνίδα νὰ ἀσχοληθῇ συστηματικῶς εἰς τὴν ἐξευγενίστριαν τῆς καρδίας, εἰς τὴν μορφώτριαν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς τὸν ὑπέρτατον παράγοντα τῆς βιομηχανίας, εἰς τὴν τροφοδότειραν Τέχνην!

Ἀλλ' ὁ Φαίαξ τὰ εἰξεύρει ὅλα αὐτά, διότι ἄνθρωπος εὐπαίδευτος, εἶναι ἐγκυκλοπαιδευτικός, καὶ χειρίζεται τὸν κάλαμον μετὰ σπανίας γλαφυρότητος. Εἰξεύρει ἐπίσης ὅτι πολιτειακὴ γυναικεία παίδευσις δὲν ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ τὰ οἰκτρῶς λειτουργοῦντα δημοτικὰ Παρθεναγωγεῖα δύνανται πᾶν ἄλλο νὰ χαρακτηρισθῶσιν ἢ ὡς μορφωτικὰ κέντρα. Εἰξεύρει ὅτι τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν θυμάτων τοῦ Ἀρσακείου, ὡς ἀποκαλεῖ τὰς διδασκαλίσσας, πλὴν ὅτι ἀνθρωπινώτερον τῶν ὑπηρετριῶν καὶ πλουντριῶν ζῶσιν, ἐξημερόνουν καὶ ἐκπολιτίζουν κατ' ἔτος χιλιάδας Ἑλληνοπαίδων, αἵτινες ἄνευ αὐτῶν ξενόφωνοι καὶ ἀστοιχείωτοι ἐντελῶς θὰ ἦσαν μέχρι σήμερον. Εἰξεύρει ὅτι ἐὰν ἀπέναντι πενῆντα ἢ ἑκατὸν κακοτρόπων καὶ ἐξημμένων κεφαλῶν, ἃς ἡ πλημμελὴς παίδευσις καθιστᾷ τοιαύτας, ὑπάρχουν χιλιάδες ἴσως αἱ συντηροῦσαι ἐντίμως τὰς οἰκογενείας των, αἱ ἐκπαιδεύουσαι ἀδελφούς, αἱ ὑπανδρεύουσαι ἀδελφάς, αἱ θυσιαζόμεναι ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν οἰκείων των. Εἰξεύρει πρὸ πάντων ὅτι δὲν θὰ μειδιάσωμεν, διότι ὁμιλεῖ περὶ ἐπαγγελματικῶν γυναικείων σχολῶν, διότι ἡμεῖς, ὄχι σήμερον ὡς αὐτός, ἀλλὰ πρὸ ἑπταετίας ἀγωνιζόμεθα νὰ συστήσωμεν τοιαύτας καὶ πλῆθος ἄρθρων σχετικῶν ἐδημοσιεύσαμεν, καὶ πρὸς τὴν βασίλισσαν καὶ τὴν Ἡγεμονίδα Σοφίαν ἀνηνέχθημεν καὶ ἀναφορὰς μὲ χιλιάδας γυναικείας ὑπογραφὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκυκλοφορήσαμεν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλην καὶ εἰς τὸν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως συγκληθὲν ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ τοῦ Ἰουλίου Σίμωνος συνέδριον λόγον μας τοιαύτην εὐχὴν ἐξηνέγκομεν, ἐνώπιον μάλιστα τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὁμιλίας μας ἐκεῖ παρευρεθέντος κ. Θεοδώρου Δηλιγιάννη. Εἰξεύρει πρὸς τούτοις ὅτι ὁ τίτλος *οἰκοκυρᾶς* δὲν μᾶς ταράττει τὰ νεῦρα, τοὐναντίον θεωροῦμεν ἀπαραίτητον τὴν τῆς οἰκοκυρᾶς μόρφωσιν, ἀφοῦ καὶ παράρτημα μηνιαῖον τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἰκιακὴ Ἐφημερὶς» ἐξεδώκαμεν.

Ὅλα αὐτὰ τὰ εἰξεύρει, ἴσως μάλιστα γνωρίζει ὅτι καὶ γυναικεία ἐπιτροπὴ καταρτισθεῖσα παρ' ἡμῶν, θέτει ἤδη τὰς βάσεις τῆς πρώτης ἐν Ἑλλάδι γυναικείας ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. Ἀλλὰ μισογύνης, ἀρεσκόμενος νὰ βλέπῃ τὴν γυναῖκα πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι ἐν ἥσσονι τοῦ ἀνδρὸς μοίρᾳ, ὠργίσθη, ἐταράχθη ἐκ τοῦ νεωτερισμοῦ τοῦ Πολυτεχνείου καὶ ἐξέσπασε τὴν ὀργήν του — διὰ τοῦ καλάμου εὐτυχῶς μόνον — κατὰ μιᾶς γυναικείας κεφαλῆς.

Ἀναντιρρήτως ὁ Φαίαξ δὲν ἔχει οὔτε σύζυγον, οὔτε κόρην. Ἄλλως τε καὶ δικαιότερος θὰ ἦτο πρὸς τὰς γυναῖκας, καὶ τὴν γυναικείαν ὑγιᾶ καὶ μορφωτικὴν παίδευσιν θὰ ἐθεώρει ἀπαραίτητον διὰ τὴν συζυγικὴν καὶ οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν καὶ τὰς γυναικείας κεφαλὰς ἔστω καὶ τὰς δι' ἐλαφρᾶς ἐπιστήμης ἐφωδιασμένας θὰ ἐθεώρει ὀλιγώτερον προσφόρους, ὅπως ἐπ' αὐτῶν συντρίβῃ τις εἴτε τὰ οἰκιακὰ σκεύη, εἴτε τὰς γραφίδας του.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΧΟΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Α'.

Ὅτε Μωάμεθ ὁ Β'. ἐνίκησε τὸν Ἕλληνα αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον Δραγάσην, οἱ δυνηθέντες νὰ ἐκφύγωσι τὸν θάνατον ἢ τὴν δουλείαν λόγιοι Ἕλληνες κατέφυγον ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἐκεῖ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σχολαστικῆς θεολογίας, καὶ τῶν πεζῶν ἢ ἐμμέτρων ποιητικῶν διηγημάτων, ἅτινα ἀπετέλουν τὴν μόνην τροφὴν τῶν λατινικῶν ἐθνῶν, οἱ Ἕλληνες οὗτοι μετήγαγον θησαυροὺς σαφηνείας, ῥωτὸς καὶ ἐμπνεύσεως· ἔφθασαν ἀκριβῶς ἐν καιρῷ ὅπως δώσωσιν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας τὴν ὑπερτάτην ἐκείνην ὤθησιν, ἥτις ἐξήγαγε τὴν Ἰταλίαν ἐκ τῶν σκολιῶν ὁδῶν τοῦ μεσαιῶνος. Οἱ Ἕλληνες καθωδήγησαν τοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρχαιότητος, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ Ἰταλία ἔμελλε ν' ἀνεύρῃ τὴν Ἀναγέννησιν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν ἀπέμειναν ἢ μέλη τινὰ τοῦ κλήρου. Οἱ κληρικοὶ οὗτοι ἀπετέλεσαν εἶδός τι διοικήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ὁ κατακτητὴς παρεχώρησε προνόμια, ἅπερ οἱ διάδοχοί του πολλάκις μὲν διεριλονείκησαν, συχνάκις δὲ τοῖς ἀφῄρεσαν ὁπωσδήποτε. Ἡ μόνη ἐξουσία ἣν οἱ Ἕλληνες διετήρησαν ἐζησκεῖτο ὑπὸ τοῦ κλήρου. Κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰῶνας τῆς κατακτήσεως ὅσοι μὴ θελήσαντες νὰ ἐκπατρισθῶσιν, ἠδυνήθησαν νὰ σκεφθῶσι καὶ περὶ ἄλλου ἢ τῆς ἰδίας συντηρήσεως, ἐπεδόθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιστήμην, καθ' ὅσον τοῦτο ἦτο τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ ἠδύναντο νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα.

Παρεκτὸς τοῦ περιωρισμένου τούτου κύκλου ἐπεκράτει βαθυτάτη ἀμάθεια πανταχοῦ τοῦ ἑλληνισμοῦ. Κατὰ τὸ μέγα τοῦτο ναυάγιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἓν αἴσθημα οὐδέποτε κατεποντίσθη· ἡ ἐλπὶς βελτίονος μέλλοντος, — ἐλπὶς ἐπίμονος, ἣν ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας οὐδὲν κατέβαλε, καὶ ἥτις ἐκδηλοῦται, φανερὰ ἢ κεκαλυμμένη, εἰς πᾶν ὅ,τι ἐγράφη ἐν τῷ μέσῳ τῆς δουλείας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ὁσημέραι αὐξανούσης ὑπεροχῆς αὐτῶν, συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὸ ν' ἀναζωπυρήσῃ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναγεννήσεως τῆς πατρίδος. Πολλοὶ Ἕλληνες ἐπεκράτουν διὰ τῆς μεγάλης ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ιζ'. αἰῶνος ὁ Ἕλλην Παναγιώτης Νικούσιος κατέχει τὸ ἀξίωμα μεγάλου δραγομάνου. Ἔκτοτε οἱ Τοῦρκοι ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν ὑποτελῶν αὐτῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς πρὸς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς σχέσεις αὐτῶν. Οἱ μεγάλοι δραγομάνοι ἀποβαίνουσιν ἀπαραίτητος μοχλὸς εἰς διεύθυνσιν τοῦ κράτους. Μετ' ὀλίγον ἡ Πύλη διορίζει δραγομάνους τοῦ στόλου, καὶ εἰς Ἕλληνας ὡσαύτως ἀναθέτει τὴν διοίκησιν τῶν Παραδουναβίων ἐπαρχιῶν.

Αἱ μεγάλαι αὗται θέσεις κατέχονται διαδοχικῶς ὑπὸ διακεκριμένων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων αἱ γνώσεις ἐξισοῦνται πρὸς τὴν ἱκανότητα, οἷον οἱ Μαυροκορδάτοι, οἱ Ὑψηλάνται, οἱ Μουροῦζαι, οἱ Γκίκαι κλπ. κλπ. Περὶ αὐτοὺς συνηθροίσθησαν καὶ ἄλλοι λόγιοι Ἕλληνες, ὑπουργοὶ αὐτῶν καὶ ὑπάλληλοι ἔστιν ὅτε καὶ μέλλοντες ἀντίπαλοί των.

Ἡ παιδεία ἥτις ἀνέπτυσσε τὴν διάνοιαν ἀπέβαινε καὶ μέσον προαγωγῆς, ὥστε διεδίδετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ἡ δὲ

τῆς μάθήσεως δίψα ηὔξανε κατὰ λόγον τῆς προσπαθείας πρὸς θεραπείαν αὐτῆς. Προτιθέμεναι νὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνόψει τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας τὴν κατὰ τὸν ιη΄. αἰῶνα ἀναγέννησιν ἀμφιβάλλομεν, ἐὰν περιεγράψαμεν ἀρκούντως τὴν δύναμιν καὶ τὴν γονιμότητα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἀείποτε εὗρε διέξοδον, ὅπως διαφύγῃ τὴν βαρβαρότητα, καὶ τὸ ὁποῖον καὶ ὑπ' αὐτὸν ἔτι τὸν ζυγὸν οὐδέποτε κατ' οὐσίαν ὑπεδουλώθη.

Δυνάμεθα μυριοτρόπως ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ πρόοδος αὐτοῦ οὐδέποτο διεκόπη, οὔτε κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἐποχήν, ἣν περιφρονητικῶς ἀποκαλοῦμεν βυζαντινήν, ἤτοι ὁπόταν ἡ ἑλληνικὴ διάνοια κατείχετο ὁλοσχερῶς ὑπὸ τῶν θεολογικῶν ἐρίδων τοῦ ιε΄. αἰῶνος. Ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος τούτου ἤθελε μᾶς παρασύρει πολὺ μακράν. Κατὰ τὸν ιη΄. αἰῶνα, οἱ Ἕλληνες ἵδρυον πανταχοῦ σχολεῖα, ἐτύποναν βιβλία διδακτικά, ἐπιστημονικὰ καὶ ἱστορικὰ εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν. Μετέφραζον τὰ ἀριστουργήματα τῶν ξένων φιλολογιῶν καὶ ἐμελέτων τοὺς συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος· ἡ ἐργασία αὕτη ἐγίνετο βαθμιαίως ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀλλὰ προέβαινε δραστηρίως ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκεῖ συνωθοῦντο οἱ λόγιοι οἱ μὴ διδάσκοντες εἰς τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σχολεῖα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει εἶχε τὴν ἕδραν της ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ἥτις μόνη ἐξεπροσώπει τὴν πατρίδα.

Περὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἐντέλει Ἕλληνες εἶχε σχηματισθῆ ἀληθὴς ἀριστοκρατία, τὴν ὁποίαν ἀπετέλουν ἐν μέρει αἱ παλαιαὶ τῶν ἐπαρχιῶν οἰκογένειαι καὶ ἐν μέρει αἱ τῶν νέων μεγιστάνων. Οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πύλης Ἕλληνες καθὸ προσκαίρως ἀπολαύοντες τῆς εὐνοίας αὐτῆς, ἐπανήρχοντο εἰς τὸ Φαναριον ὡς εἰς τὸ κέντρον αὐτῶν, ὅπως ἐκεῖ παρηγορηθῶσιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀξιωμάτων αὐτῶν.

Τότε ἤρξατο νὰ σχηματίζηται κοινωνία ἐξ ἀνδρῶν πεπειραμένων καὶ ἐκ λογίων, οἵτινες ἐγίνωσκον τὰ μυστικὰ τοῦ κράτους καὶ ἢ ἐλάμβανον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ τῆς πολιτείας, ἢ καθιέρουν εἰς τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν τὰς ὥρας τῆς σχολῆς, ἃς παρεῖχεν αὐτοῖς ἡ δυσμένεια τῶν ἀρχόντων. Ἡ κοινωνία αὕτη βαθμηδὸν ἐδυναμοῦτο καὶ αὐταὶ δὲ αἱ καταδρομαὶ τῆς τύχης συνετέλουν πρὸς αὔξησίν της. Τὸ πατριαρχεῖον καὶ οἱ ἡγεμονικοὶ φαναριωτικοὶ οἶκοι ἀπετέλουν κέντρον ἕλξεως εἰς ὃ κατὰ προτίμησιν συνέρρεον οἱ πεζογράφοι καὶ οἱ ποιηταὶ τῆς ἀναγεννωμένης ἐκείνης Ἑλλάδος.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ **Εὐφρασία Κετσία**

ΜΕΛΕΤΗ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Προϊοῦσα ἐξέλιξις πρὸς τὴν ἰσότητα τῶν φύλων.

Γ΄.

Εἴκοσι πέντε ἔτη περίπου παρῆλθον ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ John-Stuart-Mill ἐξεφράσθη, ὁ δ' εὔγλωττος πλὴν καὶ ἐκδικητικὸς λόγος του ἐδέησε νὰ ἐννοηθῇ. Τὸ τέταρτον τοῦτο τοῦ αἰῶνος ἐξήρκεσεν, ὅπως φέρῃ τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναικὸς παντοῦ, ποῦ μὲν βεβαίαν, ποῦ δὲ πιθανήν, ἀναβάλῃ δὲ ἔτι εἰς τινας τόπους τὴν πραγματοποίησιν τῆς τοιαύτης ἰδέας. Μία τόσον ταχεῖα ἐπιτυχία δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήξῃ τινά, ἐὰν ἀναλογισθῇ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑπόθεσις πλειότερον γενναία ἢ ἐκείνη τοῦ δικαιώματος τῶν γυναικῶν. Πρόκειται, συνελόντι εἰπεῖν, ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἀνθρωπίνου ὑπάρξεως τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας, ἃς τινας ὁ ἐγωϊσμὸς τοῦ ἄρρενος ἐπιφθόνως ἀφήρπασε, νὰ ὑποκαταστήσωμεν εἰς τὸ καταθλιπτικὸν σύστημα τῆς αὐθαιρεσίας τὴν ζωογόνον βασιλείαν τοῦ δικαίου, ν' ἀναθεωρήσωμεν τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν, ἔργον τῶν ὑποδηματοφόρων καὶ πτερνιστηροφόρων, καὶ ἀντικαταστήσωμεν αὐτὴν διὰ νόμων, μᾶλλον πλησιαζόντων εἰς τὰς τάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς, μᾶλλον προσφυεῖς εἰς τὸ δημοκρατικὸν καὶ τὸ τῆς ἰσότητος πνεῦμα, ὅπερ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν, ρυθμίζει τὰς νομοθεσίας ὅλων τῶν λαῶν.

Τὸ συντελεῖν εἰς τὸ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὸ ὑποδεὲς τῆς θέσεως τῆς γυναικός, εἶναι ἓν σοβαρὸν καθῆκον διὰ πάντα ἄνθρωπον, ἀληθῶς ἄξιον νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦτο. Πῶς δὲ καὶ διὰ τίνος ἠθικῆς παρακρούσεως δύνανται τίμιοι ἄνδρες καὶ δίκαιοι, χωρὶς νὰ ἐρυθριάσωσι, νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν τῆς σκλάβας, τῆς ὀδαλίσκης ἢ τῆς ὑπηρετρίας;

Τὸ λέγειν ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς ἐπιβάλλεται, τοῦτο εἶναι αὐθεντικὴ ἀλήθεια. Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη εἶναι ἡ πλέον δικαία, ἡ πλέον ὠφέλιμος, ἡ πλέον ἐπείγουσα ἐξ ὅλων ἐκείνων τῶν ἀκολουθησασῶν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τῆς ἐκπληκτικῆς προόδου.

Θὰ μᾶς ἐρωτήσωσιν ἴσως, ποῖαι θὰ ἦναι αἱ συνέπειαι τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός; ἐὰν τὸ ἄθροισμα τῶν εὐνοϊκῶν ὅρων, ὅπερ θὰ παραγάγῃ ἡ μεταρρύθμισις αὕτη, θὰ ἀντισταθμίσῃ τὰ ἄτοπα, ἅτινα ἐνδεχομένως δύνανται νὰ προκύψωσιν; ἐὰν αἱ γυναῖκες θὰ κατορθώσωσι, παρεμβαίνουσαι, νὰ παράσχωσιν εἰς τὴν πολιτείαν περισσότερον καλόν, ἢ κακὸν ἀποδοκιμαζόμενον ἤδη παρ' αὐτῶν; ἐὰν ἡ γυναικεία ψῆφος θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω τροπήν, νὰ ἐξημερώσῃ τὰ ἡμέτερα πολιτικὰ ἤθη, νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀγῶνας ἧττον σφοδρούς, τὰς ἐκλογὰς μᾶλλον εἰλικρινεῖς, τὰ πάθη ἧττον φλογερά; Ἐὰν θὰ μᾶς δώσῃ βουλευτὰς καλλιτέρους, Κυβέρνησιν στερεὰν καὶ νόμους πλέον τελείους;

Οὐδείς, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν μᾶλλον διορατικῶν, δύναται νὰ προΐδῃ τὰ ἄμεσα ἀποτελέσματα, καλὰ ἢ κακά, ἅτινα θὰ παραγάγῃ εἰς ἡμᾶς ἡ συμμετοχὴ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Ἐὰν δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀντιπάλους, νὰ στηρίζωσι τὴν ἀντιπολίτευσίν των εἰς ἄλλο τι ἢ μόνον εἰς ἰδανικοὺς φόβους καὶ ἁπλᾶς εἰκασίας, ἡμεῖς τοὐναντίον εἴμεθα εἰς θέσιν ν' ἀντιτάξωμεν εἰς τὴν καθαρῶς ὑποθετικὴν αὐτῶν ἐκτίμησιν τὰ πασίδηλα ἀποτελέσματα, τὰ βέβαια καὶ τὰ ἁπτὰ μιᾶς ἐπισταμένης πείρας. Πανταχοῦ, ὅπου ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικὸς ἐπραγματοποιήθη, οὐδεμία ἐσημειώθη βεβαίωσις δυσμενής.

Αἱ φαντασιώδεις ἐκτιμήσεις καὶ οἱ ἀκατανόητοι φόβοι τῶν ἀντιφρονούντων δὲν εἶναι ἄλλως τε καὶ φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ μᾶς ἐκπλήξωσιν ἢ νὰ μᾶς θορυβήσωσιν. Ὑπάρχει νομοσχέδιον μεταρρυθμιστικόν, ἓν καὶ μόνον, ὅπερ δὲν ἐξήγειρε τὰς ἧττον δεδικαιολογημένας δυσπιστίας καὶ δὲν προεκάλεσε τὰς μᾶλλον πεισματώδεις ἀντιστάσεις; Ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος δὲν δεικνύει ἡμῖν εἰς ἑκάστην αὐτῆς σελίδα τὰς ἀσυνειδήτους προκαταλήψεις τῶν ὀπισθοδρομικῶν, ζητούντων νὰ χλευάσωσιν ἢ νὰ περιφρονήσωσιν τὴν τόλμην τῶν νεωτεριστῶν; Πάντοτε δὲν εἴδομεν τὰς ἀποφάσεις τῶν κοινοβουλίων, τὰ ψη-

φίσματα τῶν συμβουλίων, τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Πάπα, τὰς γνωμοδοτήσεις τῶν Ἀκαδημιῶν, τὰς διακηρύξεις τῶν «Δημογερόντων», ὅτι καταδικάζωσι πᾶσαν νέαν πρωτοβουλίαν, ἀρνοῦνται πᾶσαν ἀνθρώπινον πρόοδον; Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οἱ καθυστεροῦντες ἐσυνθηκολόγησαν περὶ πληρωμῆς τῆς ὀφειλῆς των καὶ ἡ πρόοδος ἐχώρησε θριαμβεύουσα, διότι ἡ ἀένναος ἐνέργεια αὐτῆς εἶναι ἀκατάσχετος.

Τοῦτο συμβήσεται καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν γυναικείων δικαιωμάτων.

Ἀναμφιβόλως, εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἠθῶν καὶ τῶν ἡμετέρων προλήψεων, ἐννοοῦμεν ἴσως δυσκόλως μίαν κοινωνικὴν διαρρύθμισιν, στηριζομένην ἐπὶ τῆς ἰσότητος τῶν φύλων. Μήπως οἱ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι τῆς Ρώμης καὶ τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἠδύναντο νὰ προαισθανθῶσι κοινωνίαν, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ δὲν θὰ ὑρίστατο τὸ βάρος τῆς ἀνηλικιότητος; Μήπως εἰς τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἷς τῶν ἡμετέρων ὑπεράγαν σκεπτικῶν, ὁ Montesquieu,[1] δὲν ἔγραφεν, ὅτι δὲν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ ἐννοήσῃ γυναῖκα, οὖσαν *κυρίαν* ἐν τῇ οἰκογενείᾳ; Ποία δὲν θὰ ἦτο ἡ ἔκπληξις τοῦ ἐνδόξου συγγραφέως, ἐὰν τῷ ἦτο ἐπιτετραμμένον σήμερον νὰ βεβαιώσῃ μετὰ ἑνὸς αἰῶνος διάστημα, τὴν κατάστασιν τῆς ὑπάνδρου γυναικὸς, ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἐν ταῖς χώραις τῶν Ἀγγλο-σαξώνων;

Προσέξωμεν ἄρα, ἵνα μὴ ἀφεθῶμεν ν' ἀποπλανηθῶμεν ἐκ τῶν ἡμετέρων προκαταλήψεων καὶ προλήψεων. Προσέξωμεν, ὅπως προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὸ νὰ θεωρήσωμεν ὡς ὁριστικὴν τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς γυναικός, ἥτις οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ πρόσκαιρος καὶ διαβατική.

Ἡμεῖς αὐτοί, ἄλλως, δὲν ἠρχίσαμεν νὰ προετοιμάζωμεν τὴν ὁδὸν τῆς ἐξελίξεως; Εὑρύνοντες τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς γυναικός, ἱδρύοντες μεσαίαν διδασκαλίαν τῶν νεανίδων, καθιστῶντες προσιτὰ εἰς τὰς γυναῖκας τὰ μαθήματα τῶν πανεπιστημιακῶν σχολῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐλευθερίων σταδίων, δὲν ἐθεσπίσαμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν διανοητικὴν χειραφέτησιν αὐτῶν;

Τὸ παρὸν δίκαιον πολυαρίθμων φυλῶν στηρίζεται ἔτι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπολύτου παντοδυναμίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς πλήρους ἀφανείας τῆς γυναικὸς εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας ὡς καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εὑρίσκεται προδήλως εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἠθῶν. Ὅθεν νέα σχολὴ ἀναφαίνεται, μέλλουσα νὰ ὑποκαταστήσῃ εἰς ταύτην, διὰ μέσου τῆς ἐξελίξεως, τὴν βεβαίως μᾶλλον δικαίαν ἀρχήν, καὶ τὴν μᾶλλον ἀνθρώπινον, τῆς ὑπεροχῆς μὲν τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ καὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς γυναικὸς ἐν μέτρῳ τινί. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἀγγλίας — πρακτικοὶ νόες, ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ τοὺς κατηγορήσῃ ὡς ἰδεολόγους — καὶ οἱ κυριώτεροι Ἰταλοὶ ὑπουργοὶ συνετάχθησαν πρὸς τὸ σύστημα τοῦτο. Ὁ λόρδος Σαλισβουρύ, ὁ ἔξοχος Ἄγγλος πρωθυπουργός, προσφάτως προσχωρήσας εἰς τὴν γυναικείαν ὑπόθεσιν, δὲν ἐδίστασε νὰ διατυπώσῃ τὴν σκέψιν του ἐν ταύτῃ τῇ λίαν ὡρισμένῃ δηλώσει αὐτοῦ:

«Ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικός, εἶπεν ὁ ἐπιφανὴς πολιτικός, δὲν εἶναι μόνον δι' ἡμᾶς τὸ ἐνθύμιον ἑνὸς γεγονότος τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' αὕτη δέον ἐπὶ πᾶσι νὰ χρησιμεύσῃ ὅπως ὑποδείξῃ ἡμῖν τὴν διακανόνισιν τῆς πολιτικῆς τοῦ μέλλοντος[2].»

(1) Montesquieu. Esprit des Lois, liv. VII, chap. XVII. De l'administration des femmes.

(2) Discours prononcé, le 2 Décembre 1888, en théâtre du Lycée, à Edimbourg.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ὅπερ συνοψίζει τόσον ἐντελῶς τὰς σκέψεις ἡμῶν, ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ τὸ καταστήσωμεν ἡμέτερον.

Τοῦρνο-Μαγουρέλι
(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) **Παρνασσία**

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΝ

Θὰ προφθάσωμεν; δὲν θὰ προφθάσωμεν; Εἶναι ἡ ἑβδόμη παρὰ τέταρτον καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἐκκινεῖ κατὰ τὸ πρόγραμμα τὴν ἕκτην καὶ σαράντα.

Ἀνυπόμονοι, ἀνήσυχοι, μὲ σκιὰν μελαγχολίας καὶ πείσματος διευθύνομεν βλέμματα ἐναγωνίως ἐρευνητικὰ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, ἀναμένουσαι τὴν ἐμφάνισιν τῆς πρὸ πολλοῦ ἀναμενομένης ἁμάξης.

Πταίεις σύ, ὅπου δὲν ἐφρόντισες ἀπὸ χθὲς δι' ἅμαξαν; Ὄχι, πταίεις σύ, ὅπου δὲν ἔστειλες ἐγκαιρότερον. Καὶ τὸ *πταίω* κλίνεται οὕτω καθ' ὅλα του τὰ πρόσωπα, ὡς συμβαίνει πάντοτε, ὁσάκις, ἀποτυγχάνοντος σχεδίου τινος, ὅλαι καὶ ὅλοι ζητοῦμεν νὰ ρίπτωμεν τὸ ἄδικον εἰς τοὺς ἄλλους.

Αἴφνης μέλαν κινητὸν σημεῖον ἐπιφαίνεται, κάτω μακράν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, μεγεθυνόμενον ἐφ' ὅσον προχωρεῖ πρὸς ἡμᾶς. Εἶναι ἡ μετὰ τόσης ἀνυπομονησίας ἀναμενομένη *ἅμαξα*. Ταχεῖαι, ἐν πυρετῷδει καταστάσει, ἁρπάζομεν τοὺς ταξειδιωτικοὺς σάκκους καὶ τὰ κανιστρίδιά μας ἀνὰ χεῖρας καὶ τρέχομεν πρὸς αὐτήν.

Ὁ ἁμαξηλάτης φωνάζει, ὅτι μόνον τέσσαρας δραχμὰς θέλει διὰ τὸ μέχρι τοῦ σταθμοῦ ἀγώγιόν του, λησμονῶν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ μίσθωμα νὰ μαστίσῃ καὶ τοὺς ἵππους του. Ὅλοι μας εἴμεθα κατηφεῖς, ὅλοι συγκρατοῦμεν κακῶς τὴν ἀνυπομονησίαν μας.

Δέκα δραχμάς, ἐὰν προφθάσωμεν, ἁμαξηλάτα. Οἱ ἵπποι ἐξυπνοῦν, τρέχουν, πετοῦν καὶ ἐντὸς στιγμῶν τινων εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ σταθμοῦ.

Ἐπροφθάσαμεν! Αἱ λοιπαὶ τῆς ἐκδρομῆς μας οἰκογένειαι μᾶς ἀναμένουν ἀνυπομόνως. Τρέχομεν περιχαρεῖς, ἤδη γελῶσαι, εὔθυμοι, καὶ καταλαμβάνομεν τὰς θέσεις μας.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἰδικήν μας ἁμαξοστοιχίαν σταθμεύει ἡ τῶν Μυκηνῶν. Ὁ πρὸ αὐτῆς συνωστισμὸς καὶ ἡ σπουδή, ἡ ζωηρότης καὶ κίνησις ἐφάμιλλος πρὸς τὸν τοῦ ἰδικοῦ μας. Φυσιογνωμίαι ποικίλαι. Ἐνδυμασίαι γυναικῶν γραφικαί. Ὀφθαλμοὶ πολλοὶ νυσταλέοι. Ἀποσκευαὶ καὶ λοῦστροι καὶ κουλουροπῶλαι καὶ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι ἐν συμφυρμῷ καὶ ὀχλοβοῇ ἰλιγγιώδει. Εἰκὼν ἐν τῷ συνόλῳ της πλουσία, ἀλλ' ἐντελῶς τῆς πραγματικῆς.

Αἴφνης ὀξὺς καὶ βραχνὸς συριγμὸς ἀντηχεῖ εἰς τὸν ἀέρα. Αἱ θυρίδες τῶν ἁμαξῶν κλείονται. Ὁ πρὸ τοῦ σταθμοῦ κόσμος ἀραιοῦται ὡς διὰ μαγείας. Μόλις εἴκοσιν ἕως τριάκοντα ἄνθρωποι σκορπισμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀτενίζουν πρὸς τὰς δύο μελαίνας τοῦ συρμοῦ συστοιχίας καὶ αἴσθημα πόθου, λύπης, παραπόνου ζωγραφίζεται ἐπὶ τῆς μορφῆς των. Εἶναι ἀπόκληροι αὐτοί, διὰ τοὺς ὁποίους μία ἐκδρομή, — ἔστω καὶ μέχρι Πατησίων — εἶναι πολυτέλεια ἄγνωστος.

Ὁ τελευταῖος κώδων τοῦ σταθμοῦ σημαίνει. Ἡ τελευταία βραχνὴ σάλπιγξ τοῦ ὁδηγοῦ ἠχεῖ καὶ αἱ δύο ἁμαξοστοιχίαι, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην μετακινοῦνται, μὲ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο φύσημα, τὸ ἀσθματικόν, τὸ κανονικῶς διακεκομμένον, μὲ τὸ ὁ-

ποῖον φαίνεται ὅτι ὁ ἀτμὸς ἀναμετρᾷ τὰς δυνάμεις του, διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου ὃν ἀναλαμβάνει.

Ὅλαι αἱ θυρίδες τῶν ἁμαξῶν στολίζονται ἀπὸ πρόσωπα κατὰ τὸ πλεῖστον γυναικεῖα. Ἐδῶ, βλέπετε, ὡς καὶ εἰς τὰς αἰθούσας ἔχομεν δικαιώματα ἀπαράγραπτα. Ἡ καλλιτέρα θέσις, τὸ ἀναπαυτικώτερον κάθισμα, τὸ πρῶτον ποτήριον τοῦ ὕδατος εἰς τοὺς σταθμούς, ὁ δροσερώτερος καρπὸς εἶναι προωρισμένος διὰ τὰς κυρίας.

Προχωροῦμεν κατ' ἀρχὰς ταχέως. Οἱ τελευταῖοι οἰκίσκοι ἐξαφανίζονται διαδοχικῶς, ὡσεὶ τρέχοντες ἁλματικῶς ὄπισθέν μας. Ἡ φύσις ἤδη δροσολουσμένη ἡ φιλάρεσκος, ἀπὸ τὸ πρωϊνὸν λουτρόν της ἐκτυλίσσει πρὸ ἡμῶν τὸ μαγευτικὸν πανόραμα τῶν σμαραγδίνων καὶ ἀνθοποικίλτων στολισμῶν της. Τὰ καλλιτεχνικὰ τοπία, αἱ γραφικαὶ εἰκόνες τῆς ὀργιώσης ταύτης εἰς χρώματα καὶ ἁρμονίας καὶ ἀρώματα μεγάλης μας μητρὸς ἐπιστεγάζονται ὑπὸ θόλου, ἐν ᾧ ἀνελύθησαν καὶ ἐξητμίσθησαν ὅλοι οἱ ὀπάλιοι καὶ οἱ σάπφειροι καὶ οἱ ἀμέθυστοι ἐν ταύτῳ τοῦ κόσμου. Λευκὰ νέφη εἰς διάτρυτα τριχαπτοειδῆ συμπλέγματα αἰωρούμενα ὑπὲρ τὰς ὀφιοειδῶς ἐξελισσομένας ὡς ἐξ ἀπαστράπτοντος χάλυβος λοφοσειρὰς ἀποτελοῦν ἅλυσιν παραπετασμάτων, μεγαλοπρεπῶς ἀναπτυχουμένων ὑπὲρ τὴν μαγικὴν εἰκόνα, ἣν ἔχομεν πρὸ ἡμῶν.

Αἴφνης ἐν «*Χριστὸς Ἀνέστη*» ἐρρίνως κάπως καὶ δειλῶς ᾀδόμενον μᾶς ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ ἔξω προσήλωσίν μας. Εἶναι νεαροὶ φοιτηταὶ μετὰ δύο νέων στρατιωτικῶν ἰατρῶν τοποθετημένοι εἰς τὸ τελευταῖον διαμέρισμα τῆς ἁμάξης μας, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ *Χριστὸς Ἀνέστη* εἰς τὸ στόμα ἀρχίζουν τὴν πρὸς τὰ ἅγια ἐνδιαιτήματα τῶν ἐθνικῶν θεῶν ἐκδρομήν των. Ἀσυνείδητος ἴσως, ἀλλ' αὐθόρμητος διαμαρτύρησις τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τῆς εἰδολωλατρείας. Ἓν εἶδος διαβεβαιώσεως πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον, — τοῦ ὁποίου τὴν ἱερὰν γῆν οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐπεσκέφθη, ὅτι ἐμμένομεν πιστοὶ πρὸς αὐτὸν μεθ' ὅλον τὸν πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς θαυμασμόν μας. Τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» διεδέχθησαν ψαλμοὶ ἀναστάσεως, ἐλάχιστα ἁρμονικοί, ἀλλ' εὐτυχῶς ὄχι εἰς τὴν διὰ πασῶν ᾀδόμενοι, καὶ αὐτοὺς πάλιν ἀμανὲς ἑλληνικώτατος.

Ἀνακωχὴ τῶν ἀσμάτων καὶ ψαλμῶν κατὰ τὴν διάβασιν τῆς Κακῆς Σκάλας, τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης καὶ ἀγρίας τοποθεσίας, ἥτις ἐγκατοπτρίζει τὴν ἀπαισίως γραφικὴν μορφήν της εἰς τὸ ὡραιότερον καὶ ἱστορικώτερον κάτοπτρον τοῦ κόσμου, τὴν θάλασσαν τῆς Σαλαμῖνος. Ἡ ἀντίθεσις τῶν εἰκόνων ἐδῶ ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν θαυμασιωτέρων φαινομένων τῆς φύσεως.

Ἐκεῖ πέραν ἀπέραντος ἡ ἐξ ἐπιχνόου, γαλανολεύκου ὁλοσηρικοῦ ὑγρὰ ὀθόνη ἐξαπλοῦται ἁπαλά, ἁπαλὰ καὶ θωπεύει διὰ τῶν εἰς μυριοχρόους πολυτίμους λίθους κροσσῶν της τὴν βραχώδη ἀκτήν. Ἐδῶ ὑπὸ τὰς τριζούσας ἁμαξοστοιχίας μας ἡ ἀκτὴ ὡς πολύστομος καὶ ἀπειροκέφαλος δράκων προεκβάλλει καθ' ὅλην τὴν ἑλικοειδῆ ἔκτασίν της τὰς μυριοσχήμους κεφαλάς της, ὑπὸ τὰς ὁποίας χαίνουσι τόσα μαῦρα στόματα, ἀπειλητικὰ καὶ ἀποτροπαίως σκελετώδη ὡσεὶ ἀπολιθωθέντα ἐκεῖ ἐν στιγμῇ ὑπερτάτης καὶ ἀγρίας τῆς φύσεως ἀναστατώσεως. Καὶ παραδόξως ἡ ἠρεμία τοῦ ὑγροῦ στοιχείου μετριάζει τὴν ἀγρίαν τῆς ἀκτῆς κατατομήν, ἐν ᾧ ἡ τραχύτης ἐκείνης προσδίδει, ἀγνοῶ ὁποῖον ἔνθεον μεγαλεῖον, εἰς τὸν κυανοῦν τάφον τῶν Σαλαμινομάχων.

Μετὰ τὴν Κακὴν Σκάλαν τὸ πρόγεμα, ἐν ᾧ τὴν πρώτην κατέχουν θέσιν τὰ ἐρυθρὰ ὠὰ καὶ ὁ εἰς ψυχρὰ ἤδη καὶ ἄμορφα μέλη κατακερματισμένος ὀβελίας τοῦ Πάσχα· οὔτε τράπεζα, οὔτε διπλαῖ παροψίδες, οὔτε συσκευαὶ ἐκ κρυσταλλίνων καὶ ἀργυρῶν σκευῶν.

Ὁ πρόεδρος τῆς ἑταιρίας τοῦ *Ἑλληνισμοῦ* κ. Θεοφιλάτος ἀρτύει τὸ πρόγευμά μας μὲ ἐπιτυχῆ καλαμπούρια. Πρὸς τοῦτον εὐφυῶς καὶ ἐπικαίρως συναγωνίζεται ὁ ἰατρὸς κ. Τρέκκας διαχέοντες οὕτω ἀμφότεροι εὐθυμίαν εἰς ὅλας καὶ ὅλους μας. Διερχόμεθα τὴν ἐπὶ τῆς Κορινθιακῆς τομῆς γέφυραν, ἀπολαμβάνουσαι τὸ ὡραῖον θέαμα τῆς μακρᾶς στενῆς κυανῆς ταινίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις ἔκοψε τὸν μοναδικὸν βραχίονα τῆς χερσονήσου τοῦ Πέλοπος, μεταβαλοῦσα αὐτὴν εἰς νῆσον.

Ἐδῶ πλέον ἡ γραμμή μας τίθεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς πρὸς τὸν Κορινθιακὸν παραλλήλου. Δεξιά μας θάλασσα στενὴ μὲ ἀποχρώσεις τῆς grotta azurra τῆς Νεαπόλεως καὶ μὲ ὑπερκειμένην εἰς τὸ βάθος ἰριδοειδῆ λοφοσειράν, ὄπισθεν τῆς ὁποίας προβάλλουν ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ των αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Διπλοῦν τεῖχος, ὑψωθὲν ἐκεῖ ὑπὸ τῆς ἰδιοτρόπου καὶ καλλιτέχνιδος φύσεως, καὶ τέμνον τὸν ὁρίζοντα διὰ διπλῆς ἀνωμάλου ὀδοντωτῆς γραμμῆς καταπλησσούσης διὰ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς γραφικότητός της τὸν θεατήν. Ἀριστερά μας αἱ ἀπέραντοι κατάφυτοι πεδιάδες τῆς Ἀργολίδος, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐγκατεσπαρμένα ἐν θαυμασίᾳ ἀνωμαλίᾳ καὶ ἀσυμμετρίᾳ πολλὰ μικρὰ χωρία μὲ τὴν ἀρχέγονον ἀρχιτεκτονικήν των καὶ τοὺς ἀσβεστοχρίστους οἰκίσκους των. Ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τὴν Ἀχαΐαν ἡ φύσις ἰδιοτροπωτέρα εἰς εἰκόνας, ἐκτυλίσσει πρὸ ἡμῶν σκηνογραφίας, πρὸ τῆς καλλονῆς καὶ τερπνότητος τῶν ὁποίων ὁ ἀπαιτητικώτερος καλλιτέχνης αἰσθάνεται τὴν ἀδυναμίαν τοῦ χρωστῆρος του καὶ κατασυντρίβει ἐκ πείσματος τὴν χρωματοπινακίδα του.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ νεφῶν καὶ βροχὴ λεπτὴ λούει ἀπλέτως τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις τῶν κληματίδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλαὶ ὡς ἀσφυκτιῶσαι καταπνίγονται ὑπὸ ἀγρίων χόρτων. Εἶναι αὗται οὕτω ἀκαλλιέργητοι τὸ ὀδυνηρὸν δεῖγμα τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἣν διατρέχουν αἱ σταφιδοφόροι χῶραι τῆς Πελοποννήσου.

Εἰς τὰς Πάτρας δὲν μένομεν ἢ εἴκοσι λεπτά. Τὸ παρὰ τὸν σταθμὸν καφενεῖον χωρὶς καφφὲ καὶ χωρὶς ὑπηρεσίαν, ἑτοιμόρροπον κτίριον μὲ σανίδας σκωληκοβρώτους καὶ ὑποχωρούσας ὑπὸ τοὺς πόδας μας μᾶς ὑπενθυμίζει τὰς ἀποβάθρας μικρῶν τουρκικῶν χωρίων τοῦ Βοσπόρου. Καφφέ! φωνάζουν αἱ κυρίαι μετ' ἀνυπομονησίας. Καφφὲ οἱ νεαροὶ φοιτηταί, κτυπῶντες τὰς ράβδους των ἐπὶ τραπεζῶν. Ἀλλ' οὐδεὶς φαίνεται, εἰμὴ μικροὶ ἀγυιόπαιδες, προσφερόμενοι νὰ καθαρίσωσιν ὑποδήματα καὶ ὑποσχόμενοι νὰ μεσιτεύσουν πρὸς προμήθειαν καφφέ. Τέλος οἱ κύριοι τῆς συνοδείας μας κάμνουν ἔφοδον. Ἀναπληροῦντες τὸν ἀπουσιάζοντα καφεπώλην ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν καρεδόχων καὶ τῶν κυπέλλων, καὶ ἐντὸς δευτερολέπτων καφφὲς ἀχνίζων, ἀρωματικώτατος παρατίθεται ἐνώπιόν μας. Ὅλαι καὶ ὅλοι ροφῶμεν ἀπλήστως τὸ μέλαν ποτὸν καὶ μὲ γέλωτας διευθυνόμεθα πρὸς τὰς ἁμάξας, ἀποκομίζουσαι τὴν εὐάρεστον ἐντύπωσιν τῆς ἱπποτικότητος τῶν συνοδῶν μας, ἀλλ' ὄχι καὶ κολακευτικὰς ἰδέας περὶ τῶν καφφενείων τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ προοδευτικοῦ πνεύματος τῶν καφεπωλῶν των.

Ἄφιξις εἰς Πύργον.

Ἡ ἁμαξοστοιχία μας κινεῖ καὶ πάλιν, διατρέχει τὴν παρὰ τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν παραθαλάσιον γραμμὴν καὶ μετὰ τεσσάρων ὡρῶν δρόμον φθάνομεν τέλος εἰς Πύργον. Ἐδῶ οἱ Πύργιοι ὑποδέχονται τὴν Φοιτητικὴν Ἕνωσιν διὰ μουσικῆς καὶ ζητωκραυγῶν, κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ δὲ εἰς τὴν πόλιν δι' ἁμαξῶν ἄνοδόν μας καίονται ἐκ διαλειμμάτων πυροτεχνήματα.

Τὸ ξενοδοχεῖον Ὀλύμπια, ἐν ᾧ εἴχομεν τηλεγραφήσει νὰ μᾶς κρατηθῶσι δωμάτια εἶναι μέγα εὐπρεπὲς κτίριον, μὲ ἀρκετὴν πολυτέλειαν διεσκευασμένον, καθαρόν, μὲ προσωπικὸν πολυπληθές. Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ διαμερίσματός μας ἡ θαλαμηπόλος. Κερκυραία, γραῖα ὡς ἐκ τοῦ ὡς ἀπηρχαιωμένης περγαμηνῆς ἐρρυτιδωμένου προσώπου, ἀλλὰ νέα ὡς ἐκ τῆς εὐκινησίας καὶ ζωηρότητος τοῦ βήματος. Χρῶμα ἐπικρατοῦν ἐπὶ τοῦ προσώπου της τὸ ἐρυθροῦν σκοτεινόν. Ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τόσον πιεσμένα καὶ διηυλακωμένα, ὥστε νὰ μὴ δύναταί τις οὐδὲν ἐξ αὐτῶν νὰ περιγράψῃ. Ὀφθαλμοὶ μόνον μικροί, στρογγυλοί, γυαλίζοντες ὡς πυγολαμπίδες. Ὁμιλεῖ ἰταλικὰ καὶ τὸ nobilissima εἶναι ὁ συνηθέστερος τίτλος ὃν ἀπονέμει καὶ ὅταν ἔτι θυμόνῃ καὶ λέγῃ εἰς τὰς κυρίας ὅτι δὲν ἔχουν εὐγένειαν.

Ἡ ἐνδυμασία της κρᾶμα νέου καὶ παλαιοῦ συρμοῦ μὲ διπλῆν σειρὰν ἐρυθροῦ πελερινοειδοῦς ἐξαρτήματος. Ἡ κόμμωσίς της βοστρυχωτή, ἐπιμελημένη, ὀγκώδης, βαρύνει τόσον τὴν κεφαλήν της ἔξωθεν, ὥστε νὰ μὴ μένῃ τόπος καὶ δι' ἐσωτερικὴν βαρύτητα. Τρέχει μὲ ἐπισημότητα, δὲν δέχεται ἀντιρρήσεις καὶ κάμνει ὅ,τι ἐκείνη καὶ ὄχι ὅτι ὑμεῖς νομίζετε καλόν.

Αἱ ἐξ τῆς συνοδείας μας κυρίαι καταλαμβάνομεν τὰ δύο μεγάλα συνεχόμενα δωμάτια, ἐνῷ οἱ κύριοι σκορπίζονται εἰς ἄλλα διαμερίσματα. Καὶ ἀναμένουσαι τοὺς καφφέδες καὶ τὸ τέϊον, τὸ ὁποῖον ἀγγλίζουσα φίλη ὠνειροπόλει καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, διεσκεδάζομεν μὲ τὴν πηγαινοερχομένην θαλαμηπόλον, ἡ ὁποία δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν.

Τὰ προσκεφάλαιά μου εἶναι χαμηλά, τολμῶ νὰ τῇ παρατηρήσω. Καὶ ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν φίλην μου, ἥτις ροφᾷ μετ' ἀπολαύσεως τὸ πολυπόθητον τέϊον, προσθέτω: θὰ τὸ διπλώσω....

Ἀλλ' ἡ θαλαμηπόλος μὲ διακόπτει: Νὰ μὴ τὸ διπλώσητε διόλου, διότι εἶναι ἀρκετά.....

Τὴν ἄλλην λέξιν δὲν ἀντελήφθημεν: Ἀρκετὰ τί; ἐρωτῶμεν.

Ἐξηγοῦμαι, νομίζω, ἀρκετὰ καλά, ὥστε νὰ μὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλαμβάνω τὰ ἴδια πράγματα, μᾶς ἀπήντησε.

Ἐν τῷ μεταξὺ μᾶς ἀνηγγέλθη ἡ ἐπίσκεψις τῆς φίλης συνεργάτιδος ἡμῶν δος Παναγιώτας Λιούδη, ἥτις ἔσπευσε νὰ μᾶς ὑποδεχθῇ, εὐγενής, ἁβρά, φιλόφρων, περιποιητική, παρακαλοῦσα ἡμᾶς νὰ μείνωμεν περισσοτέρας ἡμέρας, ὅπως μᾶς ἐπιδείχθῶσιν ὅλαι αἱ γραφικαὶ ἐξοχαὶ τοῦ Πύργου, ὅλα τὰ μαγικὰ τοπία τῆς προνομιούχου ταύτης καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως δαψιλῶς προικισθείσης χώρας.

Καὶ οὕτω ὑπὸ τὸ κράτος τῶν περιποιήσεων τῆς εὐγενοῦς συναδέλφου κατακλινόμεθα μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγερθῶμεν τὴν πέμπτην πρωϊνὴν ὥραν, ὅπως ἐκκινήσωμεν διὰ τὴν Ὀλυμπίαν, διὰ τὸ ἱερὸν προσκύνημα τοῦ ἐθνικοῦ θεοῦ, ὅστις καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀπησχόλει τὸν νοῦν καὶ τὰς καρδίας μας.

ΕΝ ΑΝΘΟΣ ΠΡΟΩΡΩΣ ΜΑΡΑΝΘΕΝ

Ὡραῖον καὶ μυροβόλον ἄνθος ἐν τῷ κήπῳ τῆς ζωῆς ἡ Ἀντιγόνη Ἀντωνιάδου. Ὡραία καὶ φαεινὴ ἀκτὶς φωτὸς ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ, οὗ μόνον αὐτὴ τέκνον, ὑπῆρξεν ἀγλάϊσμα περιφανὲς καὶ σέμνωμα. Ἡ μόνη ἐλπίς, τὸ μόνον χάρμα τοῦ βίου γονέων φιλοστόργων καὶ θείου τοῦ ἐν Ἀθήναις εἰσαγγελέως κ. Δ. Ἀντωνιάδου, λατρεύοντος αὐτήν.

Νεωτάτη ἔτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ δράσῃ. Προηλείφετο ὅμως διὰ μέλλον λαμπρὸν ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, τυχοῦσα ἀναπτύ-

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

— Καταπατεῖτε τὰ δικαιώματά μου, δεσποινίς. Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ δὲν τολμῶ νὰ ἀντισταθῶ. Μέχρις οὗ ἐπανέλθετε, ἐγὼ θ' ἀνάψω φωτιάν.

«Ἀλήθεια ὅμως, προσέθηκε, δὲν γνωρίζετε τὴν συνοικίαν καὶ θὰ εὑρεθῆτε ἴσως εἰς ἀμηχανίαν.

Χαριτωμένος γέλως διηνέωξε τὰ ροδαλὰ χείλη τῆς Φράγκας.

— Ὦ! κύριε, εἶπε, διὰ ποίαν λοιπὸν μ' ἐκλαμβάνετε; Εἶμαι ἐγὼ κόρη νὰ τὰ χάσω εἰς τόσῳ ἁπλοῦν πρᾶγμα;

Εἶχε τὴν λεπτότητα νὰ ἐνδυθῇ λίαν λιτῶς.

Ἡ ἐσθής της ἐξ ἐριούχου μέλανος ἀπετύπου θαυμασίως τὴν εὐλύγιστον αὐτῆς προτομὴν καὶ τοὺς κατοπίπτοντας ὤμους.

Ἀφῆρεσε τὸν πῖλόν της καὶ ἐκάλυψε τὴν ὁλόξανθον κόμην της διὰ μελανῶν τριγάπτων, τὰ ὁποῖα ἔφερε περὶ τὸν λαιμόν.

Διὰ νὰ μὴ λερωθῇ εἰς τὴν κλίμακα ἢ εἰς τὴν ὁδόν, εἶχεν ἀνυψώσει μὲ μεγάλην λεπτότητα τὸ κάτω μέρος τῆς ἐσθῆτός της, καὶ ὁ μικρὸς αὐτῆς ποῦς ἐπεφαίνετο λεπτὸς καὶ ἐπικαμπὴς ὡς ποῦς κρεόλης.

Ἐφάνη καὶ εἰς τὸν Ροβέρτον ἔτι ὅτι διέβλεπεν ἀρχὴν κνήμης θαυμασίως ἀποτυπουμένης ἐν μεταξωτῇ μελανῇ περικνημίδι.

Παρετήρει αὐτὴν οὕτως ἔκθαμβος καὶ εὐτυχὴς ὅσον οὐδέποτε ὑπῆρξεν.

Ἡ διάπυρος αὕτη λατρεία ἦν ὁ Ροβέρτος δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκρύψῃ, ἔφερε ζωηρὸν ἐρύθημα ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς δεσποινίδος δὲ Ροσεβέλ.

Ἀλλ' αὕτη τοσοῦτον εὐαίσθητος εἴ,τινα, δὲν ἠσθάνθη ἑαυτὴν δυσηρεστημένην, ἀπεναντίας μάλιστα.

— Λοιπόν! κύριε, εἶπε μετὰ τοῦ χαρίεντος αὐτῆς γέλωτος, εἴμεθα σύμφωνοι, ἀνάψετε τὴν φωτιά καὶ ἰδίως ἀνάψατέ την καλά.

Ἀνεχώρησεν ἀφίνουσα ὄπισθέν της, ὡσεὶ φαεινὸν αὔλακα χάριτος κάλλους καὶ εὐθυμίας.

***

Ἡ Τερέζα διορατικωτάτη εἶδε τὴν μεγάλην ἐντύπωσιν ἣν ἡ ἀδελφή της παρήγαγεν ἐπὶ τοῦ Ροβέρτου.

Καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε καλῶς τὴν Φράγκαν ἐσυλλογίζετο ὅτι ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἠδύνατο νὰ καταστῇ βαθυτάτη, ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δεσποινίδος Ροσεβὲλ ὡς ἐκ τῆς ἀξίας, τῆς συμπαθητικωτάτης μορφῆς καὶ τοῦ ὡραίου καὶ εἰλικρινοῦς βλέμματος τοῦ νεανίου.

Ἀ! βεβαίως τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ τὴν Τερέζαν εὐτυχεστέραν ἢ ἡ ἰδέα αὕτη.

— Λοιπόν! Ροβέρτε, εἶπε τῷ νεανίᾳ ὅστις ἐφαίνετο ὡσεὶ ὑπνωτισμένος, παρατηρῶν πάντοτε τὴν θύραν δι' ἧς ἐξῆλθε ἡ Φράγκα, τί λέγεις περὶ τῆς ἀγαπητῆς μου μικρᾶς ἀδελφῆς, καὶ πῶς τὴν εὑρίσκεις;

— Εἶναι ὡραία ὡς οἱ ἄγγελοι, ἐψέλλισεν ὁ Ροβέρτος ἔξαλλος, καὶ φαίνεται ἀγαθωτέρα καὶ αὐτῶν τῶν ἀγγέλων.

— Ὦ! ὅσον δι' αὐτό, φίλε μου, δὲν ἀπατᾶσαι.

Ἡ μικρά μου Φράγκα εἶναι ὁ ἀγνότατος τῶν ἀδαμάντων. Καὶ εἰλικρινὴς καὶ ἔντιμος! καὶ πλήρης ἐνεργητικότητος καὶ ἰσχυρᾶς θελήσεως.

Αὐτὴ εἰξεύρει τί θέλει, καὶ ὅταν διαγράφει ἑαυτῇ πορείαν τινά, δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐκτραπῇ αὐτῆς οὔτε κατ' ἐλάχιστον.

— Τί κρῖμα, προσέθηκε, σχεδὸν ἀκουσίως του ὅτι ἓν ἐλάττωμα καταστρέφει δι' ἐμὲ ὅλα τὰ λατρευτά της προτερήματα.

Ἡ Τερέζα ἐπερίμενε τὰς λέξεις ταύτας τὰς ὁποίας εἶχε προκαλέσει.

— Ὦ! Κυρία. . .

— Κυρία! . . . Ἀλλὰ πάλιν αὐτά. Μοῦ ἐφάνη ὅτι ὑπεσχέθης εἰς τὸν Ἀνδρέαν νὰ μὲ καλῆς Τερέζα καὶ νὰ ὁμιλῆς ἑνικῶς.

— Ὅτι εἶναι πλουσία, εἶπε τέλος ἐρυθριῶν ὁ Ροβέρτος.

— Ὅτι ἀνήκει εἰς μεγάλην οἰκογένειαν εἶναι ἀληθές, εἶπεν ἡ Τερέζα μετὰ βαθέος στεναγμοῦ· εἰς αὐτὸν ὅμως τὸν οἶκον συνέδησαν τόσα θλιβερὰ πράγματα, ὥστε ἡ ἀδελφή μου θὰ σᾶς εἴπῃ ὅτι θὰ ἐπροτίμα νὰ εἶχε γεννηθῇ ἀπὸ γυναῖκα ταπεινοτέρας κοινωνικῆς τάξεως, ἥτις τοὐλάχιστον θὰ μᾶς ἠγαπᾶ καὶ θὰ μᾶς ἐλατρευεν.

Ἀλλ' ἂν ποτε ἡ Φράγκα ἀποφασίσῃ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτοῦ, ὅπως ἀπε-

ξεως ὑπερόχου καὶ φυσικῆς εὐφυΐας σπανιωτάτης. Τὴν γλῶσσάν μας ἔγραφε μετὰ καλλιεπείας καὶ χάριτος ἀπαραμίλλου, ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν συνεργατίδων μας νεωτάτη ἔτι καὶ παρασχοῦσαν ἐκ τῶν πρώτων δοκιμίων της εὐοιώνους ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον. Τὴν Γαλλικήν, τὴν Γερμανικήν, τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν ἐλάλει ὡς καὶ τὴν μητρικήν, ἦν δὲ μουσικὸς ἀρίστη. Πάσας ταύτας τὰς ἐπικτήτους ἀρετὰς συνεδύαζε μετ' ἀγαθότητος ψυχῆς καὶ ἁβρότητος αἰσθημάτων εὐγενῶν, ὥστε παρὰ πάντων νὰ λατρεύηται καὶ ἰδίᾳ παρὰ τῶν δυστυχῶν, ὧν ὑπῆρξεν ἀείποτε ὁ παρήγορος ἄγγελος.

Πρότυπον φιλοστόργου θυγατρός, προλαμβάνουσα καὶ μαντεύουσα τὰς ἐπιθυμίας τῶν φιλτάτων της ἀφίνει ὄπισθεν της μητέρα ἐν ἀπογνώσει, στερηθεῖσαν τοῦ ὑστάτου βλέμματος τοῦ μονογενοῦς τέκνου της. Εἶχεν ἀρίσει δι' ἡμέρας τινὰς τὴν μυροβόλον Κέρκυραν, ἵνα ἐπισκερθῇ τὸν ἐνταῦθα θεῖον, ὃν ὡς δεύτερον πατέρα ἠγάπα, καὶ διέλθῃ μετ' αὐτοῦ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα. Κομίστρια δώρων πολυτίμων παρ' αὐτῆς φιλοτεχνηθέντων, διεσκεύασε δι' αὐτῶν τοῦ θείου τὸν κοιτῶνα, ὅστις κατὰ μοιραίαν σύμπτωσιν μετεβλήθη εἰς τὸν νεκρικὸν αὐτῆς θάλαμον. Ἀτυχεῖς γονεῖς, καὶ ἔτι ἀτυχὴς ὁ θεῖος, τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ μόνη στοργὴ καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὁποίου ἀφῆκε τὴν τελευταίαν πνοήν της.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Γυνὴ ἀντιπρόεδρος γεωργικῆς Ἑταιρίας. Ἡ μὰς Mary Maur εἰς Μασαχουσέτην ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος τῆς γεωργικῆς ἑταιρίας Franklin et Hampden τοῦ Hampshire.

Γυναικεία ἰατρικὴ ἐφημερίς. Ἡ πρώτη ἰατρικὴ ἐφημερίς, ἡ παρὰ γυναικῶν δημοσιευομένη ἐκδίδεται εἰς Ohio ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1893. Διευθύνεται παρὰ τῆς ἰατροῦ Boys Gavit καὶ συντάσσεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν ἰατρῶν.

Ὁ Ἔδισσων καὶ αἱ μηχανικοὶ γυναῖκες. Ὁ Ἔδισσων μεταχειρίζεται διακοσίας γυναῖκας μηχανικοὺς διὰ τὰς ἠλεκτρικὰς δοκιμάς του. Ἀποφαίνεται δὲ ὅτι οἱ ἄριστοι συνεργάται καὶ βοηθοί του ὑπῆρξαν πάντοτε γυναῖκες.

Γυναῖκες μέλη τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ συμβουλίου Μέσης Παιδεύσεως. Τὸ Ἀγγλικὸν Ὑπουργεῖον διώρισε τρεῖς κυρίας μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Μέσης Παιδεύσεως. Τὴν Miss Heury Sidgwiek διευθύντριαν τοῦ Nennahac College καὶ τὰς κ. κ. Braunt καὶ Cavendish.

Γυναῖκες σύμβουλοι τυφλοκομείου. Διὰ πρώτην φορὰν ἡ διεύθυνσις καὶ τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ τυφλοκομείου τοῦ Ἐδιδούργου ἀποτελεῖται ὑπὸ κυριῶν.

Ἡ δήμαρχος τῆς Onehunga. Ἀνέλαβεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς τὰ δημαρχικά της καθήκοντα ἐν τῇ Onehunga τῆς Αὐστραλίας ἡ κ. Yates. Ὁ προκάτοχός της δήμαρχος κ. Esson παραδίδων αὐτῇ τὰς κλεῖδας, ἐνόμισε καθῆκόν του νὰ τῇ ὑπομνήσῃ τὸ ἐπὶ τῆς δημαρκῆς ἕδρας σημειούμενον ρητόν : «*Ἔσο δικαία καὶ μὴ φοβοῦ*». Ἡ κ. Yates ἀπήντησεν εὐθαρσῶς : Πᾶς ἀνὴρ παρὼν ἐνταῦθα εἶναι πεπεισμένος ὅτι ἡ οἰκία του διευθύνεται καλλίτερον ὅταν ἐν αὐτῇ ὑπάρχῃ γυνή. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ οἴκῳ. Αἱ ὑποθέσεις τοῦ δήμου ἔβαινον κακῶς, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸν σώσωμεν.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Ἀνώνυμος συνδρομήτρια ἐκ Πειραιῶς δρ. 24.

ΠΟΥ ΡΑΠΤΕΤΕ ΤΑ ΕΑΡΙΝΑ ΣΑΣ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

Ὅπου ἡ καλαισθησία συνοδευομένη ὑπὸ τῆς οἰκονομίας σᾶς καλεῖ. Αἱ πολυπληθεῖς πελάτιδες τῆς κ. Ἀθηνᾶς Βιτζέντζου ἐννόησαν βέβαια ὅτι περὶ αὐτῆς πρόκειται. Οὐδὲν ὡραιότερον, πλουσιώτερον, καλαισθητικώτερον καὶ χαριέστερον τῶν τελευταίων φορεμάτων, ἅτινα ἐξῆλθον κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τούτου.

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΝ ΤΣΑΜΗ

Ὁ κ. Τσάμης καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι ἔλαβεν ἐσχάτως νέα δέρματα ἐκ Γαλλίας ἀπαραμίλλου λεπτότητος καὶ στερεότητος, δι' ὃ πᾶσα νέα παραγγελία ἔσται ἀληθὴς τελειότης τῆς ὑποδηματοποιΐας.

ΕΛΛΗΝΙΣ γινώσκουσα καὶ λαλοῦσα ἄριστα τὴν Γαλλικήν, δυναμένη δὲ νὰ διδάξῃ καὶ κλειδοκύμβαλλον εἰς ἀοχάριστα παιδιὰ ζητεῖ οἰκίαν ὡς οἰκοδιδάσκαλος Ἀναλαμβάνει εὐχαρίστως καὶ ραπτικὴν ἐργασίαν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Συνιστᾶται θερμῶς.

μακρύνθην ἐγώ, θὰ ἦνε καὶ αὕτη πτωχὴ καὶ ἐνδεής, ὅπως ἤμην καὶ ἐγώ.

Ἀστραπὴ χαρᾶς ἀπείρου ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ροβέρτου

— Φρονῶ ὅτι δὲν ἐλησμόνησα τίποτε εἶπεν ἡ Φράγκα εἰσερχομένη καὶ ἀποθέτουσα κατὰ γῆς τὸ κάνιστρόν της τὸ ὁποῖον ἦτο ὑπέρπληρες. Μὰ τί διασκεδαστικὸν ποῦ εἶναι νὰ ψωνίζῃ κανεὶς μόνος του!

«Ἔμπρός, κύριε Ροβέρτε. Βοηθήσατέ με νὰ ἑτοιμάσω τὰ χόρτα τὰ ὁποῖα θὰ ρίψωμεν εἰς τὸ βραστόν. Πρῶτον θὰ φροντίσωμεν διὰ τὸ φαγητὸν τῆς ἀσθενοῦς

Εἶχεν ἤδη ἀπεκδυθῆ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν ἐπενδύτην της, εἶχεν ἀνασηκώσει τὰ μανίκια της, εἰς τρόπον ὥστε ἐφαίνετο τὸ κάτω μέρος τῶν λεπτοφυεστάτων βραχιόνων της καὶ εὔστροφος, εὐκίνητος, ζωηροτάτη, ἐπηγαινοήργετο εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, φροντίζουσα τώρα διὰ τοῦτο, τώρα δι' ἐκεῖνο.

Ἐπίστευέ τις ὅτι ὅλην τὴν ζωήν της δὲν ἔκαμνεν εἰμὴ τοιαύτας οἰκιακὰς ἐργασίας.

Ἐπὶ τέλους ἔφερε εὐσὺ ἀγγεῖον πλῆρες ὕδατος καὶ τὰ χόρτα ἐπὶ τραπέζης, παρὰ τὴν κλίνην τῆς Τερέζας, καὶ καθήσασα :

— Ὅλα πηγαίνουν καλά, εἶπε Τώρα, φέρετε δύο μαχαίρια, κύριε Ροβέρτε, ἓν διὰ σᾶς, καὶ ἓν δι' ἐμέ, καὶ ἂς ἴδοῦμεν ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο μας θὰ κάμῃ περισσοτέραν δουλειάν.

Καὶ ἤρχισε τὴν ἐργασίαν της μετὰ τῆς αὐτῆς εὐσυΐας καὶ ζωηρότητος ὁμιλοῦσα.

Ἡ Τερέζα τὴν ἐθαύμαζε.

Δὲν τὴν ἐγνώρισε ποτὲ τοιαύτην τὴν Φράγκαν· τόσον δὲ ζωηρὰν δὲν τὴν ἐνθυμεῖτο νὰ τὴν εἶδεν, εἰμὴ ὅταν ἦτο πολὺ μικρά, πρὶν οἱ γονεῖς των ἀναχωρήσουν διὰ τὴν Ἀδάναν. Ἐνῷ ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομήσσης, ἀπὸ τῆς ἰσχυρογνώμονος ἀρνήσεως τῆς κορασίδος, ἥτις ἠρνεῖτο ὅτι ἡ κόμησσα ἦτο ἡ μήτηρ της, ποτέ, οὔτε ὅταν ἦτο μόνη μετ' αὐτῆς ἢ μετὰ τῆς Σιβύλης, ποτέ, οὔτε πρὸς στιγμὴν κἂν δὲν εἶχε παύσει νὰ εἶναι ἀτάραχος καὶ ψυχρά.

Τώρα ἦτο ὅλως τὸ ἐναντίον. Καὶ ὄχι μόνον ἐφαίνετο ἤδη πλήρης ζωηρότητος, ἀλλὰ καὶ ἤστραπτε τὸ πρόσωπόν της, καὶ ἐφαίνετο δονουμένη ἐκ χαρᾶς καὶ φαιδρότητος, ὡς τις ἡλίου ἀκτίς.

Ἡτοιμάζετο συγχρόνως καὶ τὸ πρόγευμα, τὸ ὁποῖον διαψεῦδον τὰς προρρήσεις τῆς Τερέζας, διέμενε λαμπρὰν εὐωδίαν, ὅταν ἔφθασεν ὁ Ἀνδρέας.

Ἡ Φράγκα ἔρριψε ταχὺ ἐταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τούτου, ἅμα εἰσελθόντος.

Ἡ ἔκφρασις ἣν ἀνέγνωσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὴν ἐνέπλησε μεγάλη χαρᾶς.

— Α! εἶπε καθ' ἑαυτήν. Τί εὔξυρα ἐγὼ πόσον καλὴ εἶναι ἡ νονά!

Ὁ Ροβέρτος ἡτοιμάζετο νὰ ἀποσυρθῇ διὰ νὰ ἀφήσῃ περισσοτέραν ἐλευθερίαν εἰς τὸν Ἀνδρέαν, οὗτος ὅμως μαντεύσας τὸν σκοπόν του.

— Μεῖνε, τῷ εἶπε. Δὲν ἔχομεν τίποτε μυστικὸν ἀπὸ ἐσέ. Ἄλλως τε ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω καὶ ἄλλας χάριτας.

— Τί χάριτας ; ἠρώτησε φρικιῶσα χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἡ Τερέζα, ἥτις ἦτο συνειθισμένη νὰ μαντεύῃ τὰ διανοήματα τοῦ συζύγου της.

— Θὰ ἀναχωρήσω, εἶπε καθαρὰ ὁ Ἀνδρέας, καὶ θὰ σὲ ἐμπιστευθῶ εἰς τὸν Ροβέρτον.

— Θὰ ἀναχωρήσῃς ! ἀνεφώνησεν ἡ Τερέζα· θὰ ἀναχωρήσῃς χωρὶς νὰ μὲ πάρῃς μαζή σου ! . . .

— Εἶναι ἀνάγκη, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας μετὰ ἀποφασιστικωτάτου ὕφους, ἀποκρύπτοντος ἴσως ἐνδόμυχον ψυχικὸν πόνον. Εἶναι ἀνάγκη, καὶ ὑπεσχέθην.

— Εἰς τὴν νονά μου τὸ ὑπεσχέθης ;

— Ναί.

— Βλέπεις τί πράγματα κατορθώνει μόνον νὰ κάμῃ αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ποῦ τὴν ἀγαπᾶς τόσον, τῷ εἶπε μετ' ἀγανακτήσεως.

— Μὴ τὴν καταδικάσῃς δὰ πρὶν μάθῃς τί προτάσεις ἔκαμεν εἰς τὸν Ἀνδρέαν, ἀπήντησεν ἡ Φράγκα.

— Λυπηράς, ἀλλὰ καὶ λαμπρὰς προτάσεις. Μοῦ παρέχει τὰ μέσα νὰ δείξω τί ἀξίζω, τί εἶμαι ἄξιος νὰ κάμω.

«Μοῦ ἐπρότεινεν ἐπίπονον, ὑπεράνθρωπον ἐργασίαν . . . . συνοδευομένην μὲ ἀπόκτησιν περιουσίας . . . . Ἠδυνάμην νὰ ἀρνηθῶ ;

— Δὲν εἶχες δικαίωμα νὰ δεχθῇς χωρὶς νὰ λάβῃς καὶ τὴν ἰδικήν μου γνώμην, εἶπεν ἡ Τερέζα.

«Ἀφοῦ ὅμως ἔδωκες πλέον τὸν λόγον σου, θὰ τὸν κρατήσῃς, θὰ ἔλθω ὅμως καὶ ἐγὼ μαζῆ.

«Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἱκανὴ νὰ ὑποστῶ κακοπαθείας καὶ δὲν φοβοῦμαι κανένα κίνδυνον, ἀρκεῖ νὰ ἦμαι πλησίον σου.

«Σὲ ἐξορκίζω, Ἀνδρέα, μὴ μοῦ κάμῃς, ἀντιρρήσεις. Ἄφες με νὰ σὲ συνοδεύσω.

— Δὲν εἶναι δυνατόν. Ἀφοῦ παρέλθῃ ὀλίγος καιρός, ἀφοῦ ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα, εἰμπορῶ νὰ τὸ κάμω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως θὰ ἀναχωρήσω μόνος.

(ἀκολουθεῖ)